

Yazılar:

G R A F İ K E R L E R M E S L E K K U R U L U Ş U

Şöhretler: Paula Scher

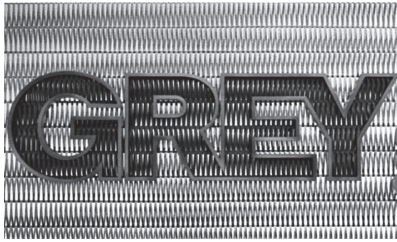
Röportaj: John L. Walters
Eye 77

Çeviri: Beril Tülü

Paula Scher kırk yıldır grafik tasarımcı ve bu zamanın neredeyse yarısını Pentagram'ın New York ofisinde geçirdi. Müşteri listesi, ticaretten kültüre her sektörden etkileyici isimlerle dolu. Özellikle şehirlerdeki binaların üzerindeki büyük ölçekli çevresel grafiklerinin (bkz. *Eye 67*) ve New York Halk Tiyatrosu için yaptığı, 1990'ların sonunda tiyatrunun görüntüsünü ve dokusunu değiştiren manzara, afiş serisinin başarıları ile ilgi topluyor.

1948 Virginia doğumlu olan Scher, Philadelphia ve Washington DC'de büyüdü ve Tyler School of Art'ta okudu; sonra 1970'te New York'a geldi. Amerikan Jeolojik Araştırma Merkezi'nde fotogrametri mühendisi olarak çalışan babası,

Grey Group binası için çevresel grafikler. New York 2010. Tasarım: Paula Scher, Andrew Freeman / Pentagram. Fotoğraf: Peter Mauss / Esto.

hava fotoğraflarındaki bozulmaları düzelten bir makine icat etti ve bu Scher'in el yapımı haritalara olan tutkusunu hareketlendirdi.

Kariyerinin ilk yarısını müzik piyasasında CBS Plak Şirketi'nde şirket içi sanat yönetmeni olarak (Eric Gale, tipografik "Best of Jazz" serisi ve Boston'ın 6m çıkış albümleri için kapak tasarlayarak) ve Atlantic Plak Şirketi'nde geçirdi. Böylece büyük şirketlerde tasarımın kullanılma şekline karşı hayranlık uyandıran tecrübeler edindi ve tasarımın tamamlanmasındaki güç yapısını öğrendi.

1984'te, tasarımcı Terry Koppel ile Koppel & Scher'i kurdular. İşleri arasında kitap kapakları, Swatch kol saatleri, Bruce Landvall'ın Manhattan Plak Şirketi için Mondrian'dan esinlenen kurumsal kimlik ve *Great Beginnings* ve *Beautiful Faces* gibi promosyon ürünleri vardı.

1991'de Pentagram'ın ortağı olmasıyla, Bloomberg, Grey Group, the New 42nd Street Studios ve New Jersey Performing Arts Center gibi çeşitli müşteriler için kurumsal kimlik (Citibank, The Metropolitan Opera), sergi tasarımı (The US Holocaust Memorial Museum), editoryal tasarım (*Metropolis*) ve çevre tasarımı işlerini de yapmaya başladı.

Yaptığı işler iki kitap halinde sonbahardan itibaren bulunabilir: boyadığı haritalardan örnekler – sanat galerilerinde sunduğu ve sattığı – *Mapping America: Exploring the Continent* (Black Dog, Amerika'yı haritalandırmak: Kıtayı Keşfetmek); ve *Supergraphics. Transforming Space: Graphic Design for Walls, Buildings and Spaces'deki* (Unit Editions, Süpergrafikler. Alanı Değiştirmek: Duvarlar, Binalar ve Alanlar için Grafik Tasarım) çevre işleri. Scher, bu sıralarda NYC Kültürel İşler Müdürlüğü için Queens'teki Metropolitan Lisesi'nin kampüsündeki, çevre tasarımını ve kendi solo sanat eserini (kocaman bir harita) bir araya getiren iki büyük freske son dokunuşlarını yapıyor.

Birçok ödüle sahip Scher'in, ödülleri arasında Beacon Ödülü, bir Chrysler Tasarım Ödülü, bir AIGA madalyası ve the Type Directors

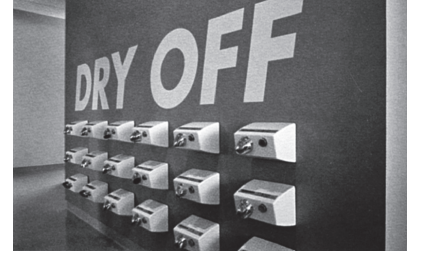
Club Madalyası var. Scher'in işleri, Museum of Modern Art (Modern Sanat Müzesi), Cooper-Hewitt National Design Museum (Cooper-Hewitt Ulusal Tasarım Müzesi), Library of Congress (Meclis Kütüphanesi), Denver Art Museum (Denver Sanat Müzesi), Museum für Gestaltung Zurich (Zürich Tasarım Müzesi), Bibliothèque Nationale de France (Fransa Ulusal Kütüphanesi) ve Paris'teki the Centre Georges Pompidou gibi yerlerdeki koleksiyonlarda tutuluyor. Kendi monografisi *Make It Bigger (Daha Büyük Yap)* 2002'de Princeton Achitectural Press tarafından yayımlandı.

New York'taki School of Visual Arts'ta kurumsal kimlik dersi veriyor ve Corcoran College of Art ve Maryland Institute College of Art'tan doktoralara sahip. Scher, AGI (Alliance Graphique Internationale, Uluslararası Grafik Tasarımcılar Birliği) üyesi – şu anki başkanı – ve 1998'de Art Directors Club Hall of Fame'e (Sanat Yönetmenleri Kulübü Ünlüler Galerisi) katıldı.

Paula Scher aynı zamanda Art Comission of the City of New York'ta (New York Şehri Sanat Komisyonu) sanat eserlerini ve şehrin sahip olduğu mimarileri gözden geçirme görevine sahip.

John L. Walters: Küçükken tasarımdan haberdar olduğunuzu hatırlıyor musunuz?

Paula Scher: Bir South Pacific kapağı gördüğümü hatırlıyorum...

Children's Museum of Pittsburgh için çevresel grafikler, 2004. Tasarım: Paula Scher, Rion Byrd, Andrew Freeman / Pentagram. Fotoğraf: Peter Mauss / Esto.

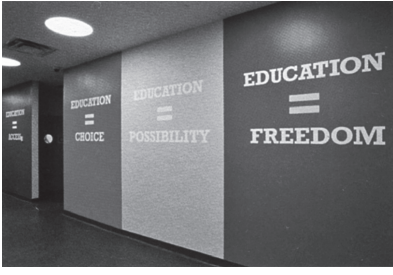
Beş ya da altı yaşında olmalıyım. Yüzleri garip bir şeklin içine girmiş ve kesilmişti ... ya bir yonca ya da başka bir çiçeğin içine (aslında bir çapaymış, ama ben o zamanlar çapanın ne olduğunu bilmiyordum). Onun ne olduğunu çok merak etmiştim, ama beğenmişim; Mary Martin'in kafasının neden tam olarak resimde bulunmadığını anlamaya çalışmışım.

Boyama ya da çizim yapar mıydınız?

Her zaman. Okulun ressamıydım. Önce kâğıttan bebekler yaptım, sonra karikatür, sonra 10'lu yaşlarımda Corcoran'da [College of Art and Design] sanat dersleri aldım ki bunun için Washington DC'den üç otobüs değiştirmem gerekiyordu.

Grey binasındaki bayanlar lavabosunda, anamorfik projeksiyon.

Achievement First Endeavor Middle School, Brooklyn, New York 2010. Tasarım: Paula Scher, Andrew Freeman / Pentagram. Fotoğraf: Peter Mauss / Esto.

Lisenin tanıtımcısıydım; hiç gitmediğim etkinliklerin ve baloların afişlerini yapardım. Bunu hâlâ yapıyorum.

Bu aileniz için alışılmadık bir şey miydi?

Ailemde hiç sanatçı yoktu. Babam sanat okuluna gitmeme karşıydı – beni Tyler’a götürdüğünde ayakta poz veren çıplak bir adam gördü; bunu tamamen korkunç buldu. Babam Amerikan Jeolojik Araştırma Merkezi’nde fotogrametri mühendisi olarak çalışıyor ve hükümet haritalarını yapıyordu. Benim harita boyamamın sebebi odur. Stereo şablonları adında hava fotoğraflarındaki bozulmaları düzelten bir makine icat etti. Google Maps de bunun üzerine kurulu. Evin bodrumunda onun üzerinde çalıştığı zamanları hatırlıyorum.

Bu sistemi kendi boş vakitlerinde mi kurdu?

Bu fikir aklına hükümet için çalışırken geldi. Büyük Buhran’dan etkilenmiş büyük bir hükümet ve Franklin D. Roosevelt hayranıydı. Ailemdeki tek girişimci bendim.

Yani sanat okuluna gitmek sıra dışı bir olaydı?

Kesinlikle. Annem bir güvencem olsun diye bana öğretmenlik sertifikası aldırdı. Pennsylvania eyaletinde lisanslı öğretmenim. New York’a gidip tasarımcı olacağımı söylediğimde bana: “Sakin öyle bir şey yapma, onun için yetenek gerekiyor gibi” dedi.

Bir tasarımcının tam olarak ne yaptığını anlamış mıydınız?

Hayır, sadece çizmek ve boyamak için oradaydım. Baskı resmi severdim; ama Grafik Tasarım diye bir ders almadan önce daha kendimi bulamamıştım.

Peki, o zaman bu sizin için ne ifade etmişti?

Birçok şey – fikirlerinizi kullanarak gerçek bir problemi çözmek. Semboller kullanarak bir şeyin portresini – sembol vb. kullanarak metafiziksel portreler yapmak zorundasınız. Ronald Reagan’ı kötü bir file dönüşen katır şeklinde yapmıştım. Öğretmenim Stephen Tarantal’dı – ressam ve tasarımcıydı. Sonra ana bölüm olarak tasarım okudum ve öğretmenim, bütün hayatımı etkileyen Stanislaw Zagorski idi.

Yazı ile illüstrasyon yapmak Başka tasarımcılardan veya stüdyolardan haberiniz var mıydı?

Peter Max çok popülerdi. Ama bana göre aşırı duygusaldı, biraz çocuk kitabı havasındaydı... Bir de karşı bir kültür vardı: Zap Çizgi Romanları, Zig-Zag Sigara Kâğıtları. Ve Push Pin (sözlük anlamı: raptiye).

Ve albüm kapakları – Zagorski Cream’in gümüş kapağını yapmıştı [*Wheels of Fire*].

Bir keresinde bilinmesi gereken her şeyin sadece üç Beatles albüm kapağından öğrenilebileceğini söylemiştiniz: Revolver, Sgt Pepper’s ve “The White Album”.

Tabii ki. *Revolver*’ın basit ama insanı içine çeken siyah beyaz kapağında, fotoğrafın karşısında zarif ve enfes bir çizim var. *Sgt Pepper*’ınki ise muhteşem bir editoryal kapak. Her baktığınızda yeni şeyler bulabilirsiniz ... bir anlam çıkarmaya çalışırsınız, bir kısmı kültürel bir kısmı alakasız gelir – inanılmaz bir hikâye anlatır. “The White Album” ise, *Revolver*’ın aksine kavramsal kapağın temelini oluşturuyor.

Bahsettiğiniz üç albüm kapağının da klasik grafik tasarımcılara ait olmaması ilginç...

Ben Peter Blake’i tasarımcı gibi düşünen bir ressam olarak görüyorum. 1960’lar ilham verici zamanlardı. San Francisco’da, Victor Moscoso’nun tam bir Fillmore sahnesi vardı... O bir karşı-kültür sanatıydı – bana Tyler’da öğretilenlere hiç benzemiyordu, İsviçre Modernizmiydi.

Ki siz hep ona karşı olarak bilinirdiniz.

Ama biliyorsunuz, artık onu seviyorum!

O kurallar size öğretilmiş miydi?

İlk önce, bize Basel prensiplerini öğreten bir hocamız vardı: beyaz bir kâğıdın etrafında siyah kare çizmek, beyaz parçanın üzerine

beyaz uygulamak – görmeyi ve el sanatını gerektiren şeyler; ama ben çok özensizdim, o yüzden benim için korkunç alıştırmalardı. Bir şeyleri hizaya getirmek ve bir işe yaramalarını sağlamak ve sonra bir kartvizit tasarlamak veya grid üzerine tipografi yerleştirmek benim için görsel anlamda imkânsızdı. Bu bana, hayatın amacının tertipli olmak olduğu bir hayatta bir düzen sistemi içinde odamı toplamak zorunda olduğumu hissettirdi.

Kathy McCoy’un bu konu hakkında kendi bakış açısını anlattığını ve bir şeye yapılabilecek en güzel iltifatın “temiz” olduğunu söylemişti. Ama hadi, bundan daha fazlası olmalı... Sadece bu olamaz! İfade, duygu ve sezgi nerede? Bir şekilde onlarla ilişki kurmanız gerek. Eğer tertipli olabiliyorsanız, bunu başardığınız anlamına gelir. Ama bu bana bir ifade veya iletişim şekli olarak doğru gelmiyor. Eğer onu herkes yapabiliyorsa, niye uğraşayım ki, o zaman niye herkes her şeyi kendi yapmıyor?

Yani yazıları bir araya getirmek – o zamanlar olduğu gibi – size çekici gelmiyordu...

Evet, ders illüstrasyon ve tasarım olarak ikiye ayrıldı ve ben illüstrasyonu seçtim. (Sonra New York’a illüstratör olmak için gittim! Zagorski’nin benim için yaptığı suydı: Yazıyı projelerimde hiç kullanamıyordum, aklıma bir fikir gelirdi ve ben onu illüstrasyonla ifade ederdim; ama o bana: “Neden yazı ile illüstrasyon yapmıyorsun?” derdi. Böylece ben de yazıtipleri çizmeye başladım ve tipografinin verebileceği şekilleri keşfettim, sonra CBS Plak Şirketi’nde yazıtiplerini de ayarlamaya başlayınca sadece seçimler yaparak kendinizi ifade edebileceğinizi fark ettim.

Bir yazı meraklısı mıydınız?

Önce öyle başladım. CBS’te çalışırken tipografik albümlerin çoğunda Buckingham Pipo Tütünü kutusundan esinleniyordum. Veya eski notaları alıp oradaki tipografiyi kopyalıyordum. Sonra Jonathan Hoefler’in dijitalleştirdiği Morgan ahşap yazıtiplerini kullanırdım. Ders vermeye başladığımda, insanlar tipografimi nereden bulduğumu sormaya başladı, çünkü geleneksel yazıtipi üreticilerine sipariş veremiyorlardı. Bu yüzden Champion Papers’tan *Beautiful Faces*’i – insanların Xerox’ta kullanabilmeleri için bütün yazıtiplerimi grid üzerinde yayımladım. Şimdi hepsi dijital ortamda bulunuyor. Hatta bir yazıtipi üreticisi *Beautiful Faces*’ten bir yazıtipi kullandığında anlarım, çünkü benim onlara verdiğim isimleri kullanırlar.

Queens Metropolitan High School, New York’un avlusu için fresk, müdür Marci Levy-Maguire ile, Eylül 2010. Scher’in orijinal tablosu, ressam Michael Inlay’in tamamlaması için projeksiyonlarla büyütülmüş. Tasarım: Paula Scher, Drew Freeman. Fotoğraf: Ian Roberts.

Central Park'taki New York Shakespeare Festivali için Halk Tiyatrosu'nun afişi, 1996. Tasarım: Paula Scher / Pentagram.

CBS'teyken altınızda birçok illüstratör çalışıyordu ... o nasıl başladı?

Şey, her şeyden önce Seymour Chwast ile evlendim! Sanki illüstrasyonun olduğu topraklarda yaşıyordum – ve tam bir altın çağıdı. İllüstrasyon inanılmaz popülerdi. 1974'ten 1980'e kadar bu çok gösterişli illüstrasyonu destekliyordum. Onunla çalışıp üzerine tipografi koyuyordum. Ama kendimi hiçbir zaman albüm kapağının sahibi gibi hissetmedim. O her zaman illüstratörlerin işidir. **Şu an illüstrasyona büyük bir geri dönüş var ... siz de onu tekrar ziyaret etmek ister misiniz?** Eski kıyafetlerinizi dolaba koyarsınız on yıl sonra tekrar giyerim dersiniz, ama bir daha hiçbir zaman içine giremezsiniz. Biliyorsunuz yaklaşık 40 yıldır çalışıyorum – yapmam gereken şey üslubuma uygun davranmak ve bana yardımcı olmasını sağlamak; ama zaten yapmış olduğum bir şeye geri dönemem. Kendime küçük ve dar bir yol bulup ona yeni şeyler katmak zorundayım. Ben böyle değişiyorum.

Halk Tiyatrosu'nun 1995–96 sezonu için kampanya, 1995. Tasarım: Paula Scher / Pentagram. Fotoğraf: Richard Avedon. Afiş, New York sokaklarında uçurulması için tasarlanmıştır.

Peki, tekrar çizime geri döndüğünüzde bu sadece zevk için miydi?

Hep bir şeyler yapıyordum. 1970'lerde kabaca yontulmuş şablonları kullanırdım ve asetat sayfaları üzerine yazıyı boyardım. (İnsanlar bir şeylerin etrafına kenarlıklar koyduğunda dehşete düşmüştüm ... artık yazıyı illüstrasyona veya fotoğrafa entegre etmek zorunda değildim.)

1980'lerde çalışma şeklim biraz değişti; önce tipografiyi bulurdum. Xerox'a geçirirdim ve balmumu ile yapıştırıp harfleri keserdim. Doğru sonuca ulaşana kadar yerlerini değiştirir, sonra takımımdan birine son halini yapması için verirdim. Sonra en son şablonu ben oluştururdum ... küçük kolajlar gibi – benim sanatım buydu. 1990'lara gelindiğinde bilgisayar devreye girdi ve benim şablon yapmama gerek kalmadı... Hiçbir zaman bilgisayar kullanmayı beceremedim, bu yüzden hep birinin yanına oturup işaret ederdim. Sanat becerimin elimden alındığını düşünüyordum, bu yüzden de boyamaya başladım; çünkü ellerimle bir şeyler yapmalıyım.

Yıllar geçtikçe el yapımı eserleriniz, işinizin bir parçası oldu değil mi – haritalar ve diğerleri?

Onlar benim güzel sanatım, onları galerilerde satıyorum. **Ama Halk Tiyatrosu'nun afişleri, çevre tasarımı, gazetedeki illüstrasyonlarınız... İşleriniz kelimelerle dolu. İçerik farklı olsa da, projeler birbirine benziyor.** Evet, bu doğru. Zagorski'nin dediği gibi: hepsi yazı ile illüstrasyon yapmak.

Tarz karıştı

Ve genelde kelimeler de sizin.

Benim yaptığım şey – ki bu yüzden tarzdan daha uzak, yapmaya daha yakınım – açıklayıcı tipografi yaratmak.

Kelimelerin anlamı, tipografinin duygusu vardır. İkisini bir araya koyduğunuzda inanılmaz bir kombinasyon ortaya çıkar. Zamanında Helvetica'ya bu kadar karşı çıkmamın sebebi de, sanırım bu duyguyu nötrleştirmesiydi. Modernist olan biri bunun müthiş olduğunu savunabilir, çünkü o zaman kelimeler konuşur ve onların düzenini bozarak içeriği etkileyemezsiniz. Neredeyse anlaşılmış bir aileye ait... Helvetica'da o kadar açıktırlar ki kelimeleri oldukları gibi alıp kullanabilirsiniz. Diğer bütün tarzlar, kelimeleri değiştirip bir gölge ya da anlam ile özdeşleştirirler; bence işin tüm eğlencesi de burada!

Ama artık sadece bir dizi yazı tipi ve logo isteyen müşterilerle çalışmıyor musunuz?

Modern Sanatlar Müzesi (MoMA) için tasarım. Tasarım: Paula Scher, Lisa Kitschenberg, Julio Hoffmann / Pentagram. Fotoğraf: Jim Brown.

Ben müşterilerin ne istediklerini bildiklerini düşünmüyorum. Büyük şirketlerle çalışmanın ilginç yanı şu ki insanların neyi nasıl anladığını ve algıladığını önemsemeye başlıyorsunuz. Küçük değişiklikler yaparak bir şeyin anlamını veya verdiği hissi değiştirebilirsiniz. Tipografinin ruhu göze pek çarpmaz ama gerçektir. Kültürel kurumlar sanat yönetmenlerinin hiçbir şey üzerinde kontrolü olmadığı için – pazarlama müdürleri ve küratörler tarafından işleri önemsiz kınıyor – çok kötü şirket içi departmanlara sahipler...

... yani pek de iyi bir iş değil ...

... ama aslında şehirdeki en iyi iş onlarınki olmalı. Ve tamamen sosyal bir iş. Şirket içi departmanların iyi çalışmamasının en genel sebebi hiyerarşi – nedense sanat yönetmenleri hep en alt seviyede görülüyor. Benim yaptığım işin bir çoğu bir nevi yönetim danışmanlığı: sanat departmanlarındaki insanların iyi davranmasının nasıl sağlanacağı. **Müşteriler sizi bunun için işe aldıklarının farkındalar mı?**

Bir şeyi iki ya da üç kere yaptığınızda, uzmanı olursunuz. Siz vazgeçene kadar bu iş için aranan kişisinizdir. Müşterileriniz hep sizinle aynı yaştadır, yaşlandıkça daha güçlü olurlar. İşimi seviyorum, çünkü şirketler ve insanların güç yapıları içindeki davranışları beni büyülüyor. Bu, antropoloji.

Peki, sizin iyi çalışmanıza ortam sağlayacak mükemmel müşteriye tanıma yönteminiz var mı?

Sadece birkaç tane öyle müşterim oldu. Gerçekten çok nadir bulunuyorlar. Öncelikle çok güçlü biri olması lazım. Eğer büyük bir şirket için çalışıyorsam ya bir otokratla ya da kimseye hesap vermek zorunda olmayan çılgın bir girişimciyle muhatap olmam gerek. Ayrıca kimyamızın da uyuşması lazım. Bunlardan sonra her şey olabilir. Ve bence paranın ilgisi yoktur.

Şu zamana kadar en iyi müşterim Halk Tiyatrosu'ndaki George C. Wolfe oldu. Yönetmen olduğunda çok güçlü oldu.

Teknoloji

iPhone ve iPad'i seviyorum. Onlarla bilgisayarla olduğumdan çok daha rahatım, çünkü onları yanımda taşıyabiliyorum. Seyahatlere iPad'imle gidiyorum – muhteşem bir şey. Hep mouse'un geride kalacağını düşünürdüm. Beş yıl sonra bilgisayarlarımız gülünç gözükcek. iPad inanılmaz, çünkü dergiler de aynı onda gördüğünüz gibi çıkıyor. Fotoğraflar ve illüstrasyonlar çok iyi gözüküyor ki bu reklamcılık için şart. iPad'de Vanity Fair'e baktığınızda, sanki derginin kendisine bakıyor gibisiniz sadece sayfaları çevirmek yerine iPhone'unuzdaki müziklerinize bakar gibi kaydırıyorsunuz ve reklamlar da tam sayfa ilanlar gibi. New York Times blogunda veya hangisini okuyorsanız, karşınıza saçma ilanlar çıktığında sineklere vurur gibi onları atabilirsiniz. Bu reklamcılık için kötü, peki biri bundan nasıl para kazanabilir? Sonunda editoryallerin editöryal, reklamların reklam olduğu teknolojiye ulaştık.

Teknolojiye erken uyum sağlayan biri misiniz, yoksa iPad'in görsel doğası mı size çekici geldi?

Onunla kendimi rahat hissettim. Bir zamanlar herkes beni bir Luddite sanırdı ki bu doğru değil. Teknolojinin kötü olduğunu düşünmüyorum; artık standart bu.

Citibank logosu, 1998.

Tasarım: Paula Scher, Lisa Kitschenberg, Julio Hoffmann / Pentagram. Fotoğraf: Jim Brown.

New York'taki High Line şehir parkı için kimlik ve çevresel grafikler, 2010. Tasarım: Paula Scher, Andrew Freeman / Pentagram. Fotoğraf: Peter Mauss / Esto.

1989'dan bu yana bilgisayardan iPhone'a geçiş demek bir telefonun bilgisayarla aynı yerde buluşması demek. Çalışan bir tane yaptıklarında, ben de onu kullanmaya hazırdım. Sizce de mouse çok aptal değil mi! Boynunuz tutuluyor, karpal tünel sendromu veriyor.

Eğer bir teknolojik keşifte takılırsanız ilerlemek zorlaşıyor, çünkü hep aynı teknolojik dönemde kalıyorsunuz. Benim görüşüme göre, bir tasarımcı olarak ilerlemek için istediğiniz teknolojiyi takip edebilir veya etmeyebilirsiniz, ancak izin verin teknoloji sizi bilgilendirsin.

Metropolitan Opera için kimlik ve çevresel grafik, 2006. Tasarım: Paula Scher, Julia Hoffmann / Pentagram. Fotoğraf: James Shanks.

Dönemlere baktığınızda tasarımcıların bir işinin tek bir teknolojik formu temsil ettiğini ve sonra durduğunu görürsünüz. Bazı eski öğrencilerimde bunu görüyorum – çok üzücü bir durum. 1980'lerin sonunda ve 1990'larda bilgisayar ile çalışmayı öğrenen, şimdi 40 yaşına yaklaşan öğrenciler zor durumdalar, çünkü daha yeni mezun olmuş genç çocuklar hem daha ucuza çalışıyorlar hem de teknolojiye daha çabuk ve kolay uyum sağlayıp kısa zamanda çıkması gereken işlerde daha iyiler. Bu tüm bir jenerasyonu ilerlemeye kapatıyor.

Çevre tasarımı

New York City tasarım komisyonundayım. NYC'nin çevre grafikleri yapmak için grafik tasarımcıları işe almaları gerektiğini anlamalarını sağladım. İşaretleme, üzerinde pek düşünülmeyen bir konu (halbuki mimari size bir binanın da işaret olduğunu söyler).

Halk Tiyatrosu'nun kimliğini yaptığımda, James Polshek de lobi üzerinde çalışıyordu ve orada sizi tiyatronun farklı yerlerine yönlendiren kemerli geçitler vardı. George ona benim afişlerimi gösterdi ve Jim "bu muhteşem, biraz da kocaman bannerlar yapsın o zaman" dedi. Bana doldurmam için bazı boşluklar verildi. İlk çalıştığım işaretleme projesi, yeni 42nd Street stüdyosuydu.

Aslında iş dış cepheyi değiştirmek ama sonunda bütün binayı boyadık. Sonra da herkes aynı şeyi yapmaya başladı!

Buna nasıl bir tepki verdiniz?

Size el sanatlarında yetenekli olmadığımı söylemiştim. Yaptığım, düşündüğüm her şeyde bir buluş yaparım, ama beş dakika sonra başka biri gelir ve benim yaptığımdan daha iyisini yapar.

Yani hep ileriye gidiyorsunuz...

Etmek zorundayım, çünkü yeteneğimi hiçbir zaman geliştiremeyeceğim.

Grafik tasarımcıların rolü 3 boyutlu işlerde, matbaadakinin tam tersi. Bilgisayarlar bu konuda devrim yaptı – bir işi hayata geçirilmeden önce görebiliyorsunuz. İşler, Photoshop'umda görünenin neredeyse aynısı oluyor ve genelde birinci ya da ikinci gözden geçirmede iş bitiyor. Bunlar tamamen başka bir hızda. Bu işleri, kafanızda oluşturmak çok uzun zaman alıyor. Pahalıya mal oluyorlar, bir sürü materyal deniyor – ve sonsuza kadar sürüyorlar. Milyonlarca yıldır, High Line [1930'larda, New York'ta yükseltilmiş demiryolları üzerine kurulmuş bir park] üzerinde çalışıyorum.

Bu elektronik veya teknolojik ürünleri seviyor musunuz yoksa sadece işinizi yapmanıza katkılarını olduğu için mi kullanıyorsunuz?

Her zaman işimi yapmama katkılarını olduğu için kullanıyorum. Ben alet edavat sevmem. Fotoğraf bile çekmem.

Tasarım yaptığınız yaklaşık 40 yılda her şey nasıl değişti?

Teknoloji değişti ama insanlar değişmedi. Bu işe başladığım 1970'te var olan tasarım alt grupları şimdi hâlâ var. Film reklamcılığına bakın. Her zamanki gibi aptal ve saçma. Jennifer Aniston'ı şirin, boş bir filmin afişinde görüyorsunuz – 1970'te saçma tipografi kullanılarak yapılanlarla aynı. Kimsenin umurunda değil. Bir eczaneye gidin – yine bir değişiklik yoktur ... sadece küçük bir bölüm daha karmaşık olmuştur. Editöryal internet sitelerine giderseniz her şey korkunç. Cidden sizce Huffington Post bir gelişme mi? Hiç ilginç bir yazıtipi olmadan yayımlanan bir parça çöp.

Ben hiçbir şeyin geliştiğine inanmıyorum. Şirket içi departmanlar – her zamanki kadar kötü. 1972'te CBS'in tanıtım bölümünde çalıştıkları hakkında yazı yazmıştım ve dünyanın birçok yerinden insanlar hâlâ işlerin aynı şekilde yürüdüğü ile ilgili mektup yazdı. Teknolojinin beni korkutan tarafı insanların bakış açısını öyle bir değiştiriyor ki bu bir felaket ve değişim 24 saatlik bir döngü içinde.

New York Şehir Balesi için kimlik ve çevresel grafikler, 2008. Tasarım: Paula Scher, Lisa Kitschenberg / Pentagram. Fotoğraf: Jim Brown, Andrew Bordwin.

Sizce tasarımcılar sorunun mu yoksa çözümün mü parçası?

Önemli olan yetenek ya da mesaj üretmek değil. Sorun düzeltmenin eksikliği. Her yere çöplükler saçılmış. Çelişkilerin ve zıvalıkların olduğu bir dünyada yaşıyoruz. ABD'deki yeni moda sosyal sorunlar üzerine iyi bir iş yapmak, yani sosyal sorunlar yeni David Carson oldu. Bütün bu çevresellik beni kaçıp çevreyi kirletmeye itiyor! Burada, ABD'de her şey görsellik karşıtı.

Queens'teki fresk, hem sanat hem de çevre tasarımının aynı projede bulunduğu ilk örnek mi?

O en iyi, en büyük ve en iyi anlaşılan örneği.

Sizce Queens, eserin alanının özel bir parçası mı?

İlk fresk Tri-State Area'da ve Queens'in stratejik bir pozisyonda olduğu yeri kapsıyor. İkinci fresk Queens'in orta alanında okulun olduğu yerde, etraftaki semtlerin orada konuşlan her dildeki isimlerini gösteriyor. Korece, Çince, Japonca, Farsça, Arapça, İbranice, Yunanca ve Rusça yazılar boyadım. Allah bilir ne diyorlardı! ●

YAZILAR

Grafikerler Meslek Kuruluşu

Derneği adına sahibi

Umut Südüak

Tasarım

Bülent Erkmən

Sorumlu Yayın Yönetmeni ve

Tasarım Devamlılığı

Osman Tülü

Katkıda Bulunan: İlhan Bilge

Grafik Uygulama: Tipograf

Baskı: A4 Ofset

Ayda bir yayımlanır, para ile satılmaz.

Tüm hakları saklıdır.

Grafikerler Meslek Kuruluşu Derneği

Ortaklar Caddesi, Bahçeler Sokağı 17/4

Mecidiyeköy 34394 İstanbul

Tel: (0212) 267 27 58

Faks: (0212) 267 27 59

info@gmk.org.tr www.gmk.org.tr